

Nr 256.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående viss utfästelse gentemot Stockholms Enskilda Bank; given Stockholms slott den 15 maj 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen ministern för utrikes ärendena hemställt.

GUSTAF.

Rickard Sandler.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 maj 1933.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDEÉN, NOTHIN, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

I anledning av en tillämnad kredittransaktion verkställdes 1917 genom en rysk bank deposition av ett parti guld till ett värde av omkring 5 miljoner rubel hos Stockholms Enskilda Bank. På grund av den ryska revolutionen fullföljdes icke den avtalade transaktionen. Sedermera hava vid olika tillfällen förhandlingar angående guldets återlämnande förts mellan den svenska banken och sovjetregeringen, vilken sistnämnda gjort gällande, att depositionen skett för ryska statens räkning samt att guldpartiet tillhörde ryska staten och borde till denna återlämnas.

Något slutligt avgörande på rättslig väg av denna fråga torde ej vara att förvänta. Det har syns mig uppenbart, att svenska statsintressen skulle kunna tillvaratagas genom en lösning, vilken möjliggjorde fri disposition av detta i annat fall för överskådlig framtid fastfrusna guldparti. Jag har för den skull inlett förhandlingar i saken dels med Stockholms Enskilda Bank, dels med Sovjetunionens härvarande representant. Förhandlingarna hava åsyftat att åvägbringa tvenne med varandra sammanhängande avtal. Genom det ena avtalet skulle guldpartiet av banken ställas till svenska statens fria förfogande. Genom det andra har avsetts att mellan svenska regeringen och Sovjetunionens regering åstadkomma en förlikning, som toge hänsyn såväl till Sovjetunionens framställda men icke tillfyllest styrkta anspråk på guldpartiet som till vissa svenska statens hittills oreglerade, i vissa hänseenden ej heller erkända fordringar gentemot Sovjetunionen. På villkor, som jag funnit tillfredsställande, kan uppgörelse nu träffas i ena som andra hänseendet. Denna uppgörelse skulle innebära följande.

Av guldpartiets värde, uppgående enligt nuvarande guldpris till omkring 14 miljoner kr., erhåller Stockholms Enskilda Bank såsom slutlig likvid för sina kostnader och de fordringar den i detta sammanhang gjort gällande ett belopp av 4.069 miljoner kr. Av återstående belopp överlämnas 5.5 miljoner kr. till Sovjetunionens fria förfogande, medan resten tillfaller svenska staten, som för detta belopp gör sig täckt för vissa fordringar mot ryska staten, bl. a. Svenska röda korsets och statens järnvägars ersättningsanspråk för invalid- och andra transporter.

I den preliminära överenskommelsen med Stockholms Enskilda Bank, varigenom guldpartiet på vissa villkor skall ställas till svenska statens förfogande, ingår även en utfästelse, enligt vilken staten, såvitt avser den del av depositionens värde, som överskjuter vad banken äger behålla, inträder i de förpliktelser, som på grund av depositionen må åligga banken. Denna utfästelse, avseende vid nuvarande guldpris ett belopp av något över 10 miljoner kronor, är av beskaffenhet att böra underställas riksdagen.

Genom det andra avtalet, vilket likaledes träffats under förutsättning av riksdagens godkännande, avstår Sovjetunionen, mot ovannämnda vederlag, från alla anspråk på guldpartiet i fråga, och avstår å andra sidan svenska staten från nyss antydda hittills oreglerade anspråk gentemot Sovjetunionen.

Justitiekanslersämbetet, som anmodats att ur juridisk synpunkt avgiva yttrande i ärendet, har lämnat förslaget till uppgörelse utan erinran.

Närmare upplysningar och erforderliga handlingar torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Med åberopande av vad nu anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, med godkännande av grunderna för ifrågavarande uppgörelse, bemyndiga Kungl. Maj:t att å svenska statens vägnar gentemot Stockholms Enskilda Bank ikläda sig ovan omnämnda förpliktelser.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Ragnvald Bagge.
